

Noordse zwanen en ganzen als wintergasten

Schapen als ondersteuning van het landschapsbeheer

Witte ooievaar en blauwe reigers

De Elbtalau in de omgeving van Radegast

UNESCO biosfeerreservaten – een wereldwijd netwerk

UNESCO biosfeerreservaten claimen modelregio's te zijn. Hier moet het duurzaam gebruik van de natuur door mensen worden getest en onderzocht. De basis is het UNESCO-programma „Mens en Biosfeer“ (MaB). Van 1976 tot 2019 werden 701 biosfeerreservaten opgezet in 124 landen verspreid over de hele wereld. Dit mondiale netwerk moet o.a. tonen hoe wereldwijde milieuproblemen kunnen worden opgelost. De toekomstbestendigheid van de samenleving hangt af van de vraag of het mogelijk is om een rechtvaardige mondiale ontwikkeling te initiëren en de werking van ecosystemen te handhaven.

In Duitsland zijn er momenteel 16 UNESCO biosfeerreservaten met een oppervlakte van ongeveer 19.600 km².

Het UNESCO biosfeerreservaat „Flusslandschaft Elbe“

Het deelstaatsgrensoverschrijdende biosfeerreservaat „Flusslandschaft Elbe“ werd in 1997 door UNESCO erkend.

Het vertegenwoordigt het ecosysteem van een rivierlakte van een Midden-Europese rivier. Door deze erkenning wordt het unieke karakter, de kwaliteit en het hoge ontwikkelingspotentieel gewaardeerd, dat dit rivierlandschap heeft voor het behoud van de biodiversiteit en het modelkarakter voor regionale ontwikkeling (meer informatie op www.flusslandschaft-elbe.de).

Het UNESCO biosfeerreservaat heeft een oppervlakte van ongeveer 2.822 km² en strekt zich 400 km langs de Elbe uit door de vijf deelstaten Saksen-Anhalt, Brandenburg, Nedersaksen, Mecklenburg-Voor-Pommeren en Sleeswijk-Holstein. Nedersaksen is ongeveer 20% toe te schrijven, dat zijn 567 km² over een stroomlengte van ongeveer 95 km.

Het biosfeerreservaat „Niedersächsische Elbtalau“

Het Nedersaksische deel van het UNESCO-biosfeerreservaat „Flusslandschaft Elbe“ wordt beschermd door de nationale wetgeving op het biosfeerreservaat „Niedersächsische Elbtalau“ (NElbtBRG). De natuurgebieden in het biosfeerreservaat worden conform het Bundesnaturschutzgesetz aangeduid als beschermde zones A, B en C. Dit garandeert het behoud van de natuur en het landschap. Voor de culturele, sociale en economische waarden en functies worden passende ontwikkelingsmogelijkheden geboden.

Het bestuur van de Niedersächsische Elbtalau is belast met het beheer van en de zorg voor het biosfeerreservaat. Een adviesraad, bestaande uit vertegenwoordigers van lokale gemeenten en in het gebied actieve belangengroepen, is betrokken bij belangrijke kwesties over gebiedsontwikkeling. De taken met betrekking tot milieueducatie en -informatie zijn vooral overgedragen aan het Biosphaerium Elbtalau en het Ark-centrum Amt Neuhaus.

Natura 2000

Grote delen van het biosfeerreservaat zijn in potentie zo belangrijk dat ze tot het door Europa beschermde natuursysteem NATURA 2000 behoren.

Dit zijn het EU-vogelreservaat „Niedersächsische Mittelelbe“ en het grote, overlappende FFH-gebied „Elbe-laagland tussen Schnackenburg en Lauenburg“.

De vogels en overige dieren, waarvoor de bescherming door Europa van groot belang is, zijn bijvoorbeeld de bever en otter, de roodbuikvuurpad, vlermuizen en vele soorten vogels, zoals de witte en zwarte ooievaar, roof- en weidevogels, middelste bonte specht en de sperwergrasmus.

Rode wouw

De zone-indeling in het biosfeerreservaat „Niedersächsische Elbtalau“

Gebied A (16 540 ha): Nederzettingen en hun omgeving, landbouw- en bosgebied.
Gebied B (20 100 ha): Gebieden die voldoen aan de eisen van een landschapsbeschermingsgebied, voornamelijk grasland, akkerland en bossen.
Gebied C (20 120 ha): Gebieden met het karakter van natuurreservaten zoals de Elbe, de rivierlakens, de laaglanden van de zijrivieren, groengebieden en bossen, inclusief de dynamische regio's waarin de natuurlijke ontwikkeling op het grondgebied van Nedersaksen moet worden geïnitieerd zoals bossen, veen, moerassen en wateren.

Aan de oevers van de Elbe zijn recreatiegebieden aangewezen voor vrijetijdsoverblijfsel en culturele evenementen.

Werken aan een duurzame ontwikkeling

Van biodiversiteit tot regionale ontwikkeling
 Het beheer van de biosfeerreservaten als modelregio's voor duurzame ontwikkeling stelt hoge eisen. Als professionele basis ligt er een uitgebreid biosfeerreservaat-plan, dat na opstelling regelmatig dient te worden bijgewerkt. Een van de belangrijkste taken is het behoud van de biologische diversiteit. De Biosphärenreservatsverwaltung implementeert maatregelen voor het beheer van het aantal bezoekers. Zij initieert en coördineert bovendien tal van zorg- en ontwikkelingsmaatregelen en maatregelen voor bescherming van de soorten in het gebied. Bij de uitvoering van EU-steunprogramma's voor duurzaam, natuurvriendelijk gebruik van het gebied geeft deze organisatie professionele ondersteuning en advies. Dit omvat de bescherming van grasland, financiële compensatie van economische nadelen, habitatbeheer en de bescherming van flora en fauna. Bij planningen en projecten van derden in het biosfeerreservaat behartigt zij de belangen van natuurbehoud. Deze projecten omvatten procedures met betrekking tot de ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen, landhervorming en het bouwen van dijken en wegen e.d. De Biosphärenreservatsverwaltung coördineert en begeleidt diverse onderzoeksprojecten en plannen in het gebied evenals maatregelen in het kader van milieubioservatie. Een ander centraal verantwoordelijkheidsgebied is educatie op het gebied van duurzame ontwikkeling als basis voor een diepgaand, toekomstgericht leerproces voor de bevolking.

In het kader van regionaal management werkt de Biosphärenreservatsverwaltung nauw samen met gemeentes en diverse belangengroeperingen. Zij draagt bij aan planingsprocessen, de sturing van subsidies en de ontwikkeling van een innovatief toeristisch aanbod die een impuls geven aan duurzame regionale ontwikkeling.

Duurzaamheid als leidraad – partner van het UNESCO biosfeerreservaat

De Niedersächsische Elbtalau werd in 2006 door de deelstaatregering uitgeroepen tot „Modelregio voor duurzame ontwikkeling“. Strategieën voor de uitvoering van duurzame milieuprojecten moeten hier worden uitgewerkt. Ze hebben tot doel de regio te ontwikkelen en te promoten door een milieuvriendelijke aanpak, duurzaam toerisme en vervoer en behoud van regionale natuur en cultureel erfgoed.

Het deelstaatsgrensoverschrijdende partnerinitiatief in het biosfeerreservaat is representatief voor dit idee. Meer dan 170 bedrijven uit elf sectoren zijn sinds 2011 gecertificeerd op basis van vastgestelde criteria en zetten zich in voor duurzame regionale ontwikkeling. Dit geldt bijvoorbeeld voor de sectoren gastronomie en accommodatie, handel en ambacht, onderwijs en toerisme, landbouw en voedselproductie.

Verkoop van regionale producten op lokale markten

Het behoud van cultureel erfgoed: fruitboomlanen – fruit uit de Elbtalau

De oude lanen met fruitbomen in het biosfeerreservaat zijn cultureel erfgoed dat ook voor toekomstige generaties bewaard moet blijven. Onder het leidende principe „Soorten beschermen – fruit verwerken“ werden en worden projecten voor het onderhoud en het gebruik van de fruitboomlanen en boomgaarden in het biosfeerreservaat ontwikkeld, b.v. door de Vereniging Konau 11 - Natur e.V. Obstsortenlehrpfade. Hier is informatie verkrijgbaar over deze schatten van het Elbe-landschap. De verkoop van regionaal fruit en andere producten zoals vruchtensap, gedroogd fruit, jam en schnaps, stimuleert duurzaam gebruik.

Impuls voor de regio: op weg met gecertificeerde natuur- en landschapsgidsen

Met een solar-vlot de Elbe op, met een schepnet naar een kreek, op de fiets langs de grenshistorische paden of te voet naar een beverburcht, er is altijd wel iets te beleven met de gecertificeerde natuur- en landschapsgidsen van het biosfeerreservaat. In het kader van een cursus van 70 uur hebben deze gidsen creatieve tochten ontwikkeld voor zowel gasten als bewoners.

Met het solar-vlot over de Elbe

